ఈవారం కథ

పెద్దరోగం

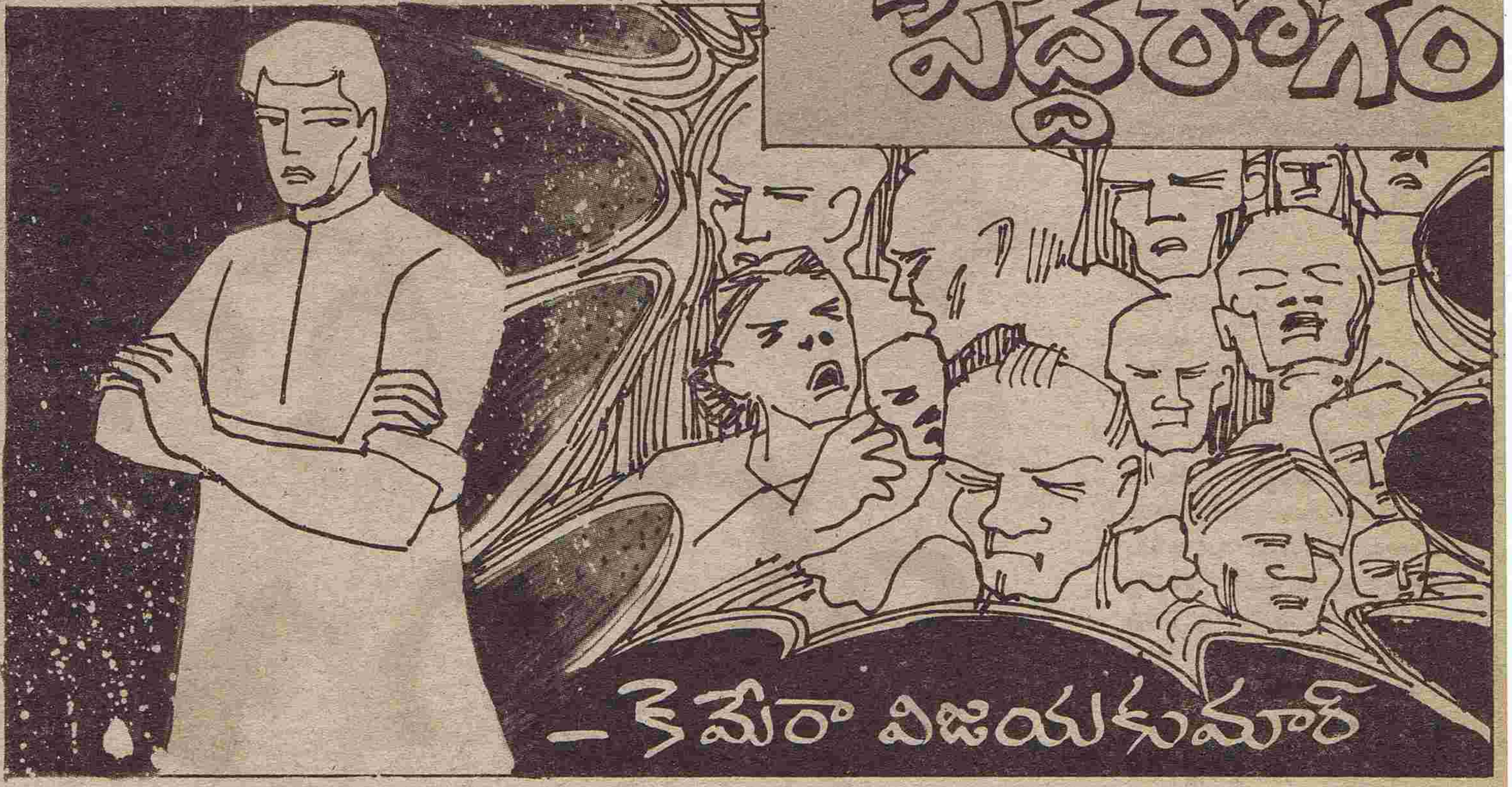

– కె మేరా విజయకుమార్

"కలెక్టరు ఆఫీసు నుంచి మీ కోసం ఎవరో వచ్చేరు. హెడ్ మాస్టారు రమ్మంటున్నారు" కుంటు కుంటూ వచ్చి చెప్పేడు అటెండరు అచ్చుతం.

బోర్డు మీద చేస్తున్న లెక్కను గబగబా పూర్తి చేసి, అది ఎక్కించుకొన్న తరువాత రెండో లెక్కను చేయమని పిల్లలకు చెప్పి, లీడర్ని క్లాసు చూడమని బయటకు వచ్చేడు రవి.

రిజిస్టర్లో సంతకం చేయించుకొని కవరొకటి చేతి కిచ్చాడు సబ్ కలెక్టరు ఆఫీసు నుంచి వచ్చిన గుమాస్తా.

"ఏమిటండీ అదీ?" అధికారులంటేనే హడి లిపోయే హెడ్‌మాస్టారు, కలెక్టరు ఆఫీసనగానే భయంతో గుమాస్తాని అడిగాడు.

"మాస్టారుగార్కి అవార్డు వచ్చింది సార్!" అంటుంటే ఆసక్తిగా తీసి చదివాడు రవి.

దొంగలు పడ్డ ఆర్నెల్లకు పోలీసులు కేసులు పెట్టి నట్లు రెండు సంవత్సరాల క్రితం రాసిన జవాభా లెక్కలకు ఇప్పుడు అవార్డు ప్రకటించారు. దానిని చూడగానే రవికి విసుగు, కోపం, విరక్తి – అన్నీ ఒకేసారి వచ్చిపడ్డాయి.

"సాహిత్యానికే అనుకొన్నాను లెక్కలక్కూడా అవార్డులుంటాయా?" క్లాసులకెళ్ళకుండా ఎగ్గొట్టి ఎప్పుడూ హెడ్ మాస్టారుకు ఎదురుగా కూర్చొనే తెలుగు మాస్టారు ఈర్ష్యపడ్డాడు.

అరగంటలో రవికి అవార్డు వచ్చిన విషయం స్కూలంతా తెలిసిపోయింది.. సమకాలీనులు కదా – ఆ విషయం తెలిసినా తెలియనట్లు నటించ డంలో చాలామంది జీవించేస్తున్నారు.

"జిల్లాకే ఉత్తమ సూపర్‌వైజరు అవార్డు వస్తే గురువుగారు ఇంత డల్‌గా వున్నారేమిటి? ఒరేయ్ అచ్చుతం! రెండు స్పెషల్ టీలు పట్రా" అని హడా విడి చేస్తూ వచ్చేడు రమేష్.

ఉన్న గ్రహాలన్నిటిలోనూ రమేష్ ఒక్కడే రవికి దగ్గరగా పరిభ్రమించే ఉపగ్రహం! రమేష్ రవికన్నా కాస్త చిన్నవాడే. ప్రజల సమస్యల గురించి మాట్లాడే రవి మిగిలిన ఉపాధ్యాయులకు వింతగా కనప డతాడు. లెక్కల మాస్టారైయుండి కూడా ప్రైవేట్ల దుకాణం తెరుచుకోలేని దద్దమ్మగా వాళ్ళు జమకడ తారు.

తల దిమ్ముగా ఉంటే స్టాఫ్ రూం కొచ్చి కూర్చొని ఎదురు టేబులు మీద తల పెట్టుకొని కళ్ళు మూసుకొన్నాడు రవి. ఎదురుగా కుష్టు ఆసుపత్రి, అందులో పేషంట్లూ, వారి వెనుక వికృత ఆకారా లతో మామూలు మనుష్యులు. కొంతమంది రోగులు గాలిలో నడుస్తున్నారు, మిగిలినవాళ్ళు వీళ్ళను చూసి భయపడి నేల మీద పాకుతూ పారిపోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు.

ఒక్కసారి ఉలిక్కిపడి నిటారుగా కూర్చొన్నాడు రవి. రెండు సంవత్సరాల నుంచి వెంటాడు తున్న సంఘటన అది. కుష్టురోగికి కూడా 'నీచ' కులజుడు అంటరానివాడా? అనుకుంటున్న కుష్టురోగుల మాటలు రవికి ఎప్పుడు గుర్తుకొచ్చినా గుండెలో ఎక్కడో కలుక్కుమంటుంది. ఆ ఘటనే మళ్ళీ గుర్తుకువచ్చింది.

* * *

ఎప్పటిలా ఈసారి కూడా రవికి కేటాయించిన జనాభా లెక్కల పనిని అందరికంటే ముందు పూర్తి చేయించాడు. దాంతో రాయని వాళ్ళు రాయకుండా వదిలేసారు, రాయించిన వాడి తిక్క కుదర్చాలి అన్నట్టు పట్టణంలో నమోదు కాకుండా వదిలేసిన ప్రాంతాలను గుర్తించే ప్రత్యేక బాధ్యతను రవికప్పగిం చారు.

జనాభా లెక్కలైనా జాగ్రత్తగా చేస్తే, ప్రభు త్వాలు ప్రజలకు న్యాయం చేయకపోయినా కనీసం అన్యాయం ఎక్కడ చేస్తుందో గుర్తుపట్టడానికి వీలవు తుంది. అందుకే రెండు రోజులు ఊరంతా చెడతి రిగి అయ్యవార్లు వదిలేసిన అరడజను ప్రాంతాలను రిపోర్టు చేసేడు రవి.

"ఇంకా రెండు రోజులే వుంది. కుష్టు ఆసుపత్రి తప్ప మిగిలినవి కేటాయించేసాం. ఆసుపత్రి లోప లికి వెళ్ళి ఎవరూ రాయనంటున్నారు". మునిసిపల్ కమీషనరు ఛాంబరులో జరిగిన అత్యవసర సమావే శంలో టౌన్ ప్లానింగు ఆఫీసరు ఫిర్యాదు చేసాడు.

"అదేమిటండీ! ఆ ఆసుపత్రిలో దగ్గర దగ్గర వంద మంది రోగులు సంవత్సరాల తరబడి అక్కడే వుంటున్నారని చెప్పారు!" రవి ఆవేదన పడ్డాడు సహ జంగానే.

మేం మాత్రం ఏం చెయ్యం చెప్పండి! ఈ విషయం పైకి తెలిస్తే మనవాళ్ళ మీదే యాక్షన్ తీసుకోవాలి" మునిసిపల్ కమీషనర్ అధికార స్వరం.

"మీకంత శ్రమెందుకు సార్! నేనే రాస్తాను నా పేరున ఆర్డరు వేయండి" అని పుస్తకాలు తీసుకొని ఊరికి దూరంగా వున్న కుష్టు ఆసుపత్రికి బయలు దేరేడు రవి.

రెండెకరాల విస్తీర్ణంలో జాతీయ రహదారికి దగ్గ రలో వుంది ఆసుపత్రి. గేటు నుంచి వంద అడుగుల దూరంలో మొదటి భవనం, దానికి ఆను కొని ప్రార్థనా మందిరం. ఎడమచేతి ప్రక్క రెండేసి గదులుగల నాలుగు యాజ్‌బెస్టాస్ రేకుల షెడ్లు. ఆ షెడ్డుల్లో చేతివేళ్ళు, కాలివేళ్ళు తినేసినా తమంతట తామే తిరగగలిగిన రోగులు వుంటారు.

వెనక దూరంగా విసిరేసినట్లు మరో రెండు షెడ్లు వున్నాయి. వాటిలో కళ్ళు కూడా కోల్పోయి పూర్తి రోగంతో కదల్లేని పరిస్థితుల్లో వున్న బెడ్ పేషెంట్లు, జీవితం చెల్లేవరకు అక్కడే వుంటారని చెప్పేరు. ఎటుచూసినా గుండెలు పిండేసే బాధ.

కుడిచేతి ప్రక్కన డాక్టరు వుండడానికి వేరే భవనం వుంది. కాని ఇంతవరకు ఏ డాక్టరూ అందులో వున్న దాఖలా మాత్రం లేదు. ఆసుపత్రి కూడా ఆ భవనంలోనే వుంది. ,కాని ప్రార్థనా మందిరంలోనే మందులూ, కట్టుకట్టుకునే గాజుగుడ్డలు ఇస్తారు. వాళ్ళందరిని దగ్గరుండి చూసే డాక్టరైనా, కాంపొం డరైనా ఆ మందులిచ్చే విక్టరే. దీనితోపాటు రోజుకు రెండుసార్లు ప్రార్థన చేయించే బాధ్యత కూడా అతనిదే.

రోజూ మార్చాల్సిన బ్యాండేజి గుడ్డను వారానికొ కసారి ఇస్తున్నారని, చేతులు లేకపోయినా పక్క రోగుల సహాయంతో కట్టుకొంటున్నామని రోగులు చెబుతుంటే చలించిపోయాడు రవి. వారితో కాసేపు మాట్లాడితే ఈ విషయాలన్నీ చెప్పారు. వాళ్ళను అభిమానంగా పలకరించి దగ్గరకెళ్ళేవాళ్ళు ఎవరూ వుండరు కదా!

"రేపు ఉదయం వీళ్ళందరూ ఇక్కడే వుంటారు కదా?" తన వెనక వెనకే తిరుగుతూ అందరి వివ రాలు చెబుతున్న కుర్ర గుమాస్తాను అడిగేడు రవి. అతనికి మందుల వలన రోగం చాలా వరకు తగ్గిపోయింది. అంతేకాకుండా పూర్వాశ్రమంలో ఇంటరు చదివి వుండడం వల్ల ఆసుపత్రి గుమాస్తా పని, స్టోరుకీపరు పనిని అతనికే అప్పచెప్పేరు.

కదల్లేని వాళ్ళు, వంట్లో బాగాలేనివాళ్ళు యిక్కడే వుంటారండీ. రేపు శనివారం కదా! మిగిలిన వాళ్ళు పొద్దున్నే వూళ్ళో కెళ్ళిపోతారు" యథాలాపంగా చెప్పే శాడు.

"ఊళ్ళోకెందుకు? అంత దూరం నడవగలరా?"

"ఎందుకేటండీ! అడుక్కోవడానికి. చాలామంది ఆ స్థితిలోనే యిక్కడొస్తారు. చుట్టా, బీడీలు, మందూ మానేయమని చెప్పినా కొంతమంది మానరు, ప్రాణాల మీదికి తెచ్చుకొంటారు" అల్లరిచేసే పిల్లల గురించి టీచరుకు రిపోర్టు చేసే లీడరులాగా చెప్పేడు కుర్ర గుమాస్తా.

"వీళ్ళకు ప్రాణం మీద తీపసలుండదండీ!" అంతకు ముందు కుర్ర గుమాస్తా చెప్పిన విష యాలే అర్థంచేసుకోవడానికి విఫలయత్నం చేస్తున్న రవికి, కాంపొండరు విశ్లేషణతో గుండె ఎక్కడో లోయలోకి పడిపోతున్న అనుభూతి.

వాళ్లో నెంబరు షెడ్డులో మొదలైన గలాటాను, అతను ఎంత నేర్పుగా సర్దేశాడో కాంపొండరు చెప్ప డానికికొచ్చాడు కృష్ణమూర్తి. అతను చూడటానికి మామూలుగానే వున్నాడు. బాగా పరిశీలనగా చూస్తేగాని రోగ లక్షణాలు కనపడవు. మందులతో మంచి ఫలితాలు సాధించవచ్చు అని చెప్పడానికి సజీవ సాక్ష్యంలా వున్నాడు. రోగం పూర్తిగా తగ్గినా సొంతవాళ్ళు ఇంటికి రానీయకపోవడంతో ఆసు పత్రిలో రోగుల మీద అజమాయిషీ చేస్తూ ఇక్కడే వుండిపోయాడు.

అక్కడ ఏ విషయం కదిపినా మనసు వికలమైపో యింది. ఇంకా విని తట్టుకునే ధైర్యం లేక మూడు గంటలకే ఇంటికి వచ్చేసాడు రవి. తల నొప్పిగా అని పించడంతో లోపల గదిలో కళ్ళు మూసుకున్నాడు.

"దేవుని స్తుతియించుడీ
ఎల్లప్పుడు, దేవుని స్తుతియించుడీ
ఆయన పరిశుద్ధాత్మ --- ---

అమ్మా ధర్మం చేయండి! కాళ్ళూ చేతులు లేనివా ళ్ళమ్మా" ఇంటి గుమ్మం ముందు వినపడటంతో రవి బయటకు వచ్చేడు.

"ఏమయ్యా! మీరుండేది కుష్టు ఆసుపత్రి లోనేనా?" కాంపొండు గేటు బయట నిలబడిన ఇద్దరు బిచ్చగాళ్ళలో ఒకరిని ప్రశ్నించాడు.

"అవునండీ బాబయ్య!" గేటు బయట ఒక అడుగు వెనక్కేసి ఒదిగిపోతూ చెప్పేడు.

"మీకు భోజనాలు అవీ అక్కడే పెడుతున్నారని చెబుతున్నారు. అయితే మీరు ఎందుకు అడుక్కోం టున్నారు?" చిన్నప్పుడు కొమ్మూరి సాంబశివరావు డిటెక్టివ్ నవలలు చదివిన అనుభవం ఇప్పుడు ఉపయోగపడింది.

"ఆళ్ళు సెప్పడానికేముందండీ! పచ్చినోళ్ళకి, బతి కినోళ్ళకి అమెరికా నుంచి డబ్బులు తెచ్చుకోవడమే పెద్ద పని. మమ్మల్ని అంటిపెట్టుకొని పొద్దుగూ కుల్లా కూకుంటారేటండీ? వానొచ్చినా, వరదొచ్చినా వో వీడ కావాలి కదండీ. అందుకే ఆడుంట్నాం" వర్మిపట్నం నుంచి ఆసుపత్రికొచ్చిన రాములన్నాడు.

"మాకు యింత కూడు గుడ్డా యిత్తే, యింటింటి కెల్లి ఎందుకడుక్కొంటామండీ? కలకటేరు బాబు లకి, తాసిల్దారు బాబులకి సూపెట్టేనికి, ఫోటోలు దింపి పంపుకోడానికి మాంకావాలి". చేతుల వేళ్ళు, కాలి వేళ్ళు పూర్తిగా తినేసి సగం పాదాలతో రాము లతోపాటు వచ్చిన మరో స్త్రీ లోపలి ఆవేదనని వెళ్ళగ్రక్కింది.

పర్సు నుంచి రెండు రూపాయిలు తీసి వాళ్ళకిచ్చి పంపేసినా, వాళ్ళు చెప్పిన విషయాలు విన్న తరువాత మనస్సులో మరింత విషాదం కమ్ముకుంది. వీళ్ళ గురించి రాయడానికి నిరాకరించిన ప్రభుత్వ ఉద్యో గుల మానసిక సిరికితనాన్ని క్షమించలేకపోయాడు. ప్రక్కవాడి గురించి ఆలోచించి ఏదైనా చేస్తే దేశభక్తు లమైపోతామని భయపడిపోయుంటారనుకొన్నాడు.

రెండవ రోజు ఉదయాన్నే ఆసుపత్రికెళ్ళి రాయడం మొదలుపెడితే పది గంటల కల్లా చాలామంది చీటీలు పూర్తి అయిపోయాయి. వివరాలు చెప్పిన రోగులు మూతలు లేని క్యారియర్లు, రాళ్ళు వేసిన కురిడీ కొబ్బరి కాయలతో చేసిన సంగీత సాధనాలు తీసుకుని సగం పాదాలతోనే జట్లు జట్లుగా వెళ్ళి పోతున్నారు.

చివరిగా వెనుక షెడ్లు మిగిలాయి. ఎంత ధైర్యం తెచ్చుకున్నా లోపలెక్కడో భయం. అంటురోగమని కాదు, వాళ్ళను చూసి తట్టుకోగలడో లేదో అనే అను మానం. కుర్రగుమాస్తాను, కృష్ణమూర్తిని తోడుగా తీసుకెళ్ళేడు. కాని అప్పుడు రవికి తెలియదు కుష్టు రోగం కంటే నికృష్ట రోగం గురించి తెలుసుకొం టాడని.

మొదటి ఇద్దరి రోగుల పేరు, ఊరు, వయస్సు, కులంతోపాటు పెళ్ళి, పిల్లల వివరాలు చెబుతుంటే రాస్తున్నాడన్న మాటేగాని వాళ్ళ పరిస్థితి చూస్తుంటే కడుపులో దేవేస్తుంది. వాళ్ళంత వాళ్ళు చచ్చిపోవ డానికి మానవతా దృక్పథంతో ఏదైనా చట్టం చేస్తే బాగుండ్ను – అంత దగ్గరిగా వారి బాధలు చూసి తట్టుకోలేకపోతున్నాడు రవి.

యాంత్రికంగా మూడవ రోగి దగ్గరకెళ్ళేడు. చెవులు ముక్కుతో పాటు కళ్ళు కూడా హరించు కుపోయాయి. అతనికి వినికిడి శక్తి కూడా పోయింది.

తన వివరాలు చెబుతూ కులం దగ్గర "రెండక్ష రాల కులమండి" అన్నాడు కుర్ర గుమాస్తా. రవికి అర్థంకాలేదు. మళ్ళా అడిగేడు. 'అదేనండి మాల' అని చెప్పేడు. ఇంతకు పూర్వం చెప్పినప్పుడు సరిగ్గా వినలేదేమో అనుకొని సరిపెట్టుకొన్నాడు.

ఏడవ బెడ్ దగ్గర కూడా ఇలానే జరి గింది. కులం దగ్గర "మూడక్షరాల కులమండీ" అని కృష్ణమూర్తి హీనస్వరంతో చెప్తే చివాల్న తలెత్తి చూసేడు రవి. అప్పుడు కృష్ణమూర్తిలో అగ్రకుల అహంకారమేదో తొంగిచూచింది.

"ఏమిటి కులాలు కోడ్‌లో చెబుతున్నారు? ఆ కోడ్ ఏదో నాకూ చెప్పండి రాసుకుంటాను" సందేహం వెలిబుచ్చేడు రవి.

"ఇందులో అర్థంకానిదేముందండీ, రెండక్షరాల కులమంటే మాల, మూడక్షరాల కులమంటే మాదిగ" కృష్ణమూర్తి వేళాకోళంగా నవ్వుతూ చెప్పేడు. 'ఈ మాత్రం తెలియకపోతే నువ్వేమి మాస్టారు వయ్యా' అనే ధ్వని వినిపించింది అతని స్వరంలో.

ఈ రోజుల్లో కులం ఎక్కడుంది? అంతా ఆనా చార్యమే రాజ్యమేలుతుంది! అని బాధపడేవాళ్ళను ఇక్కడికి తీసుకొచ్చి చికిత్స చేయాలనిపించింది. వారి కులాన్ని ఎక్కువ చేసుకోవడానికి అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా ఎదుటివారి నీచకులాన్ని చెప్పి ఆనం దించేవారు ఈ దేశంలో ఏ గల్లీలో వెదికినా కనప డతారనే దానికి ఇది ఖచ్చితమైన నిదర్శనం. "ఆహా కుష్టు వ్యవస్థలో కూడా ఎంత నిక్షేపంగా వుంది కుల వ్యవస్థ" ఎంత కసిగా తిట్టుకున్నా గుండె మీద తగిలిన సమ్మెట పోటు సలుపుతూనే వుంది.

"ప్రపంచంలో దాదాపు అందరికీ నీరు అంటరా నివారుగానే కనిపిస్తారు కదా, మీరు కూడా కులం పేరుతో కించపర్చుకోవడం బావుంటుందా?" వేల తరాలను కులం పేరుతో అణిచివేసిన ఈ దేశ నికృష్ట సంస్కృతి తెలిసి కూడా ఈ ప్రశ్న వేయలేకుండా వుండలేకపోయాడు రవి.

"పుట్టుకతో వచ్చినాయి, మధ్యలో ఎలా పోతాయి?" ప్రశ్నకు ప్రశ్నే జవాబుగా చెపుతున్న కుర్ర గుమాస్తాను చూస్తుంటే, ఇతర మతస్థుల చేత కూడా కొన్ని కులాలను హీనంగా చూసేలా నరనరాల్లో జీర్ణింపచేసిన నాలుగు పడగల హైందవ నాగరాజు ఒక్కసారి రవి ముందు బుసకొట్టాడు.

"అయితే రోజూ కులం లేని మత ప్రార్థనలు ఎలా చేస్తున్నారు?"

"అయినవాళ్ళే బయటకు గెంటేశారు. వీళ్లుండ బట్టే ఏదో గంజినీళ్ళయినా తాగుతున్నాం. రోజుకు రెండు సార్లేగా కళ్ళు మూసుకునేది. ప్రార్థనేదో వాళ్ళే చేసుకుంటారు. ఈ దేశ వెన్నెముకగా మిగిలిన అవకాశవాదానికి ప్రతిధ్వనిలా వుంది కృష్ణ మూర్తి జవాబు.

జనాభా లెక్కలు పూర్తిచేసుకుని ఆసుపత్రి బయ టికి వస్తుంటే రవికి ఒక చేదు అనుభూతి మిగిలింది. వారి శారీరక పరిస్థితుల పట్ల జాలి, తరతరాలుగా సంక్రమించిన మానసిక రుగ్మతల పట్ల కోపం ఒకేసారి కలుగుతున్నాయి.

కష్టాలలో కొట్టుకుపోతున్నా, తినడానికి తిండి లేకపోయినా, ప్రపంచమంతా వెలివేసినా, పక్కవాడ్ని కులం పేరుతో హీనంగా చూసేవాళ్ళు ఈ దేశంలో మాత్రమే దొరికే అరుదైన సౌరులు.

* * *

"ఏంటండీ లాంగ్ బెల్ కొట్టినా ఇలా కూర్చుం డిపోయారు? లేవండి వెళదాం" రమేష్ వచ్చి కది లించేవరకు అలా స్తబ్దంగానే వుండిపోయాడు రవి.

"నాకు ఈ అవార్డు వద్దని రాసేస్తున్నాను రమేష్!" ఒక నిర్ణయానికి వచ్చిన తరువాత రవిలోని బాధ, కోపం, ఆందోళన కొంత తగ్గినట్లనిపించింది.

"ఆసుపత్రి సంఘటన గురించేనా? పోనీలెండి. ఒక మంచి పని చేస్తున్నారు. అంటరానివారి గురించి అంత చేసేం, ఇంత చేసేం అని ఆత్మవంచన చేసుకునే ఈ ప్రభుత్వం ఇచ్చే అవార్డులు తీసు కోకపోవడమే ఓ గొప్ప అవార్డు" అన్నాడు రమేష్ ఆవేశంగా.

"కీర్తి కోసమో, అపకీర్తి కోసమో ఈ అవా ర్డును తిరస్కరించడం లేదు. కేవలం ఆత్మసంతృప్తి కోసమే. కుష్టు కంటే ముందు కులాన్ని నయం చేసే ఆసుపత్రులు ఈ దేశంలో రావాలి" అంటూ గదిలోంచి బయటికొచ్చాడు రవి.